

Pentru aportul deosebit pe care-l aduc în cercetare bibliografiile, generale sau pe anumite domenii și teme, anuale sau pentru diferite perioade de timp, sînt socotite instrumente indispensabile de lucru.

Disciplina muzeologiei apărută și ea destul de recent, posedă doar cîteva asemenea bibliografii, Cehoslovacia fiind, din acest punct de vedere, una din țările cele mai active și mai bine reprezentate.

Pe lângă „Bibliografia muzeologică cehoslovacă”¹, cuprinzînd lucrări referitoare la muzee încă de la începutul secolului trecut și pînă astăzi (1818—1967) au mai apărut „Bibliografia literaturii muzeologice” (din Cehoslovacia) — lucrare anuală, ca și „Bibliografia muzeologică internațională anuală selectivă”.

Datorită apariției acestor lucrări și muncii asidue de publicare, în Cehoslovacia funcționînd și „cabinele de muzeologie” ce se ocupă special cu această activitate, Comitetul internațional al muzeelor ICOM a hotărît publicarea unei bibliografii muzeologice internaționale anuale de către Centrul de documentare Unesco — Icom de la Paris în colaborare cu Ústřední muzeologický kabinet, sub redacția lui Vaclav Pupal, directorul Oficiului central de muzeologie din Praga. Pînă acum au fost publicate 4 volume pentru anii 1967, 1968, 1969, 1970, cu text paralel în franceză și engleză.

Planul de clasificare a fișelor bibliografice este cel adoptat pentru lucrările sale de către Centrul de documentare muzeografică Unesco-Icom. Textul acestui plan a fost reprodus la începutul primului volum (din 1967). Întregul material bibliografic este structurat pe capitole mari, împărțite în subcapitole cu numeroase puncte și subpuncte. Vom menționa aici doar capitolele mari, planul întreg ocupînd 16 pagini : lucrări generale de referință ; generalități privind muzeele ; clasificarea geografică a muzeelor ; muzee și tehnici muzeografice ; activități speciale ale muzeelor ; colecții și colecționari ; diferitele categorii de muzee. Numerotarea pornește de la zero (lucrări generale de referință) și merge pînă la 990 (ultimul subpunct la „diferitele categorii de muzee” — 452). Vom cita doar un singur exemplu, credem edificator pentru înțelegerea mai bună a acestui plan : la „activitățile speciale ale muzeelor”, subcapitolul „activități privind în special tineretul” este notat cu 179, după care urmează 179.1 ore și cursuri la muzeu ; 179.2 conferințe, demonstrații, vizite ghidate ; 179.3 lucrări practice ; 179.35 jocuri și concursuri ; 179.4 discuții pe grupe, cluburi ; 179.5 ședințe

de cinema și de proiecții ; 179.6 programe muzicale ; 179.7 programe de dans și de artă dramatică ; 179.9 serviciul școlar al muzeului, în general ; 179.95 colaborare între personal de muzeu și cadrele didactice.

În afara acestei scheme, la fiecare volum la sfîrșit se publică un index alfabetic bilingv — o tablă de materii cu principalele rubrici în care au fost incluse articolele citate, ca și un index geografic pe țări.

Materialul cercetat și despuiat este foarte divers, cuprinzînd toate publicațiile aflate la Centrul de documentare muzeografică Unesco-Icom și aparținînd atît țărilor europene cit și celorlalte continente. Sînt citate lucrări generale de muzeologie (de ex. Duncan Cameron, *Are art galleries obsolete?* Toronto, 1969 ; Pierre Bourdieu et Alain Darbel, *L'amour de l'art, les musées d'art européens et leur public*, Paris, 1969), articole din reviste de muzeografie (*Museum News*, *Neue Museumskunde*, *Nouvelles de l'Icom*, *Museum*), sau din anuare, ca „Bulletin de l'Institut royal du Patrimoine artistique”, „Glasnik slavonskih muzeja”, (Vukovar), ghiduri de muzeu („Le Musée des arts et des traditions populaires”, 1969, Paris, *Le Musée Curtius de Liège*, par Joseph Philippe), actele și documentele congreselor Icom și Unesco, sau alte publicații ale acestor foruri.

Cercetînd articolele referitoare la România am constatat că, în afară de „Revista muzeelor” și, începînd din primul său an de apariție—1970 și de „Buletinul monumentelor istorice” nu mai sînt citate decît 3—5 alte lucrări românești de muzeografie anual, ceea ce reflectă, pe de o parte numărul mic al acestora, iar pe de alta netrimitea de către muzee cu regularitate a tuturor publicațiilor lor la Centrul de documentare Unesco-Icom pentru a putea fi consultate și citate. Articolele incluse din „Revista muzeelor” au o problematică variată, observîndu-se și o creștere numerică, de la 38 în anul 1967, la 55 în 1970. În această bibliografie mai sînt menționate și 2—3 articole de autori români apărute anual în reviste străine (în 1970 în „Museum und Schule” -R.D.G., în „Monumentum” și „Zoo” din Belgia).

Ultimul volum apărut al bibliografiei reprezintă un real progres, prin lărgirea ariei de informare și introducerea de noi publicații și articole, ca și prin redarea mult mai exactă a titlurilor în limbile respective.

Efortul editorilor în cercetarea și compilarea unui număr extrem de mare de periodice și publicații de specialitate a fost răsplătit prin realizarea unei lucrări remarcabile, complexă ca documentare dar ușor de utilizat, indispensabilă muzeografilor și specialiștilor din diferite domenii.

V. BUȘILĂ

* „Bibliographie muséologique internationale — International museological bibliography”, supplément aux „Nouvelles de l'ICOM”, Paris — Praha.

¹ Jiří Spět, *Bibliographia museologica, 1818—1967, Stopadesat let československé muzeologie — One hundred and fifty years of Czechoslovak museology*, Praha, 1968, editată de Kabinet muzejní a vlastivědné práce při Národním muzeu.